

УДРУЖЕЊЕ ПРИЈАТЕЉА УМЕТНОСТИ
ЦВИЈЕТА ЗУЗОРИЋ

ИЗВЕШТАЈ

II

БЕОГРАД
1927

УДРУЖЕЊЕ ПРИЈАТЕЉА УМЕТНОСТИ
ЦВИЈЕТА ЗУЗОРИЋ

ИЗВЕШТАЈ

II

БЕОГРАД

1927

УДРУЖЕЊЕ ПРИЈАТЕЉА УМЕТНОСТИ
„ЦВИЈЕТА ЗУЗОРИЋ“ У БЕОГРАДУ

ОД ОКТОБРА 1925 ДО МАЈА 1927

Неко је с правом рекао : „Колико би боље било да Београд нема потребе за организацијом као што је Удружење *Цвијета Зузорић*“. Доста, колико би боље било да нам престоница има, уз уређене музеје, неколико уметничких галерија, поред једног великог изложбеног павиљона; да уметници имају своје атеље и да су у опште колико толико у условима повољним за рад; да имамо сале за књижевна предавања и за концерте; да на све стране уметнички живот тече као сам собом, оним поузданим и равномерним складом који доноси утврђена традиција. Тада би удружени пријатељи уметности били, као у другом свету, они љубитељи што допуњују већ постојећу државну акцију и приватну иницијативу. Њихова би активност била као неки раскошни допринос снаге и средстава. Они би истраживали и проналазили уметничке реткости које би још недостајале нашим музејима; слали би на науке све младе таленте, док би уметници и књижевници у земљи, обезбеђени од нехата или ђудљивости далеке публике, стварали свим замахом свога дара ремек дела југословенског генија. Каква чаробна, недостижна бајка то још изгледа!

У место тога, шта имамо? Зар треба поново подсећати на прилике које спутавају нашу уметност? Где нам се држе предавања? Где слушамо музику? Где нам раде уметници? Како пролази књига, а да и не помислимо национална музичка издања? Колико се купују слике, а поготову вајарски радови?

Зато *Цвијета Зузорић* не само да није друштво-доконих љубитеља, већ не може још да одговори ни свом пуном задатку, него се упиње да подмири — у границама својих моћи — оне елементарне потребе које у другим срећнијим срединама у опште више не долазе у обзир.

Најтеже је што се не наилази увек на одзив, па чак ни на разумевање тамо где би требало да се наиђе на најтешњу сарадњу и најприснију сагласност. Али баш и те критике којима је Удружење, изгледа, све више изложено, доказ су о његовом напретку и о његовој виталности. Не изискује се ништа од онога од кога се ништа не очекује. Управа сматра, кад јој се чине приговори, да је то зато што се верује да је Удружење у стању показати и боље резултате. Али баш зато се мора размотрити у којој су мери основане све те примедбе и где је повод њиховој оправданости.

Вели се да је рад управе раскидан, да је без везе и утврђеног програма, да управа хоће сувише. Јесте рад без формалне повезаности, јесте распростра на стотину разних ствари, јесте, дакле, да је обухватио сувише, али не зато што управа то тражи, већ зато што су потребе тако неодложне и многобројне. Данашњи положај удружених пријатеља уметности, међутим, све им мање допушта да узмичу пред дужностима које им се силом околности све веће намећу. Кад се уђе у празну кућу, па се нема средстава да се она цела одједном намести, а жели се да она ипак буде лепа, онда се ствари уносе, разуме се, са извесном тежњом за крајњи склад који се жели постићи, али се набавке врше онако како их изискују животне потребе. Обично мора да се узме прво оно што се најмање види, што најмање показује, а без чега се не може бити. Додајте томе још да за све треба искуства, па ћете можда бити мање строги за наше досадашње пословање у *Цвијети Зузорић*.

После тог општег приговора, ређају се други, одређенији. Вели нам се да се задовољавамо популарним приказивањем музике, у место да се држимо

њеног највишег израза; да смо у књижевном погледу једностранни; да се за уметнике довољно не заузимамо; чак да постајемо монденско друштво.

Био је израђен план по коме су се имали помирити принципи популарисања и принцип високе уметности. У широком оквиру Народног Консерваториума, Удружење је желело да пружи најбоља музичка дела, избор високо уметнички. Концерти су требали да буду мале, повезане целине о извесном композитору или о извесном музичком покрету и да се нижу једним утврђеним редом. Та тежња је руководила управу и онда када господар више није била она, већ материјалне тешкоће које су сасвим узеле маха услед слабог одзива публике. Из посебног извештаја о музичкој секцији видеће се, међутим, да је програм концерата увек остао на висини. Ако су и ученици Музичке Школе једном изашли као извођачи, то је имало свога смисла; други пут су се зато чула најбоља имена из Београда и Југославије, чак и са стране.

Ваља признати, у осталом, да је публика само за странце показивала више интереса. То исто може да потврди са своје стране и књижевна секција. Али баш у колико је утешно и за нашу публику похвално видети како она уме да се одушеви за великог индиског песника или за признатог француског књижевника, у толико је теже схватити како она не налази задовољства да ода признање и својим талентима, јединим вредностима којима и наша земља може ући, и улази, у заједницу тог вишег човечанства које нас све толико привлачи. Готово редовно чланице су пребројавале ретке посетиоце књижевних састанака питајући се са зебњом да ли ће се колико толико испунити мали салон пријатеља уметности. Никад није било педесет особа, убрајајући ту и управу. А били су готови књижевници из целе земље да дођу да кажу своју реч Београђанима, престоничанима. У самом граду управа се обраћала на све писце од имена, без обзира каквим групама или правцима они припадају. Што ипак неко није добио позив,

то је зато што се с тиме стало кад се видело како ствари иду. Није, дакле, било никаквог претпостављања, па ни једностраности.

Је ли чудо што се под таквим околностима управа прихватила рада на какав првобитно није ни мислила? Оне две чајанке са игранком због којих је управа толико критикована, донеле су без мало 11000 динара, док је дефицит стални резултат предавања, изложби и концерата. Оглашавање путем штампе било је, међутим, једнако и у једној и у другој прилици. Учињен је несумњиво уступак монденском друштву. Која га установа данас не чини, ако мисли да помогне на другој страни? Зар и наши балови, ма колико их ми заогртали уметничким велом, не долазе у основи из исте тежње? А да њих није било колико би се година још чекало на Уметнички Павиљон!

Што се тиче замерке да се уметници и књижевници недовољно помажу, навешћемо само неколико бројева. Осим исплаћених хонорара који достижу суму од 47743.50 динара, издато је на 34126 динара које позајмница које помоћи. Свота је велика [кад се има на уму да друштвена каса данас износи 30253 динара.

Објашњења која су овде дата не иду затим да скину сваку одговорност са управе. А захваљујући критикама и стеченом искуству, пут којим ваља даље ићи, утрвенији је. Није реч о томе, у осталом, колико је управа била непогрешна у свом раду — она је пролазна. Али је важно утврдити колико Удружење за службује да му се покљони вере за будућност.

Ту управа може са захвалношћу поменути многобројне установе и личности које су већ у толико махова посведочиле своје пријатељство за Удружење доприносећи на тај начин његовом све већем угледу у земљи и ван ње. Из Француске, Чехословачке, Пољске, Данске и Мађарске тражене су нам уметничке везе.

Особито ласкаво признање одато је Удружењу, у последње две године, одликовањима која су додељена њему и његовим првим представницима.

На предлог Министра Просвете, Г. Светозара Прибићевића, Његово Величанство Краљ изволео је одликовати орденом Светог Саве петог степена председницу, Г-ђу О. Станојевић и потпредседнице, Г-ђе Т. Рибар и К. Ђорђевић.

Влада Чехословачке Републике одликовала је Удружење IV степеном Белог Лава. Председници, Г-ђи О. Станојевић и потпредседници, Г-ђи К. Ђорђевић, подарене су златне медаље. 17 марта 1926 извршио је, у чехословачком Посланству, опуномоћени посланик Г. Ј. Шеба свечану предају одличја. Братском народу као и његовом угледном представнику топла хвала београдских пријатеља уметности.

Велика захвалност управе припада и папском нунцију, Монсињору Пелегринети, као и Г. З. Окенском, опуномоћеном посланику Пољске Републике, и Г. Ф. Гренару, бившем опуномоћеном посланику Француске Републике, који су сви показивали много благонаклона интереса за рад Удружења.

Својом предусретљивошћу обавезали су управу Министарство Спољних Послова, а нарочито Помоћник Министра Г. Ј. Марковић; Министарство Шума и Руда, и Министар Г. Ф. Никић; Министарство Саобраћаја; Министарство Просвете, а особито Уметничко Одељење са својим шефом Г. М. Димовићем и свима његовим сарадницима. Код њих је управа наилазила увек на најбоље схватање, а у самом Одељењу на најшире гостопримство догод није основан Салон пријатеља уметности.

Пуно симпатија нашло је Удружење сваком приликом на Университету, код Г. Г. П. Поповића, ректора, Н. Вулића, ректора Народног Университета и П. Стевановића, секретара Университета; као и у престоничкој Општини код Г. Г. К. Куманудна и К. Јовановића.

Музичка Школа са својим директором Г. Ј. Зорком, и управа Друштва Пријатеља Француске, задужиле су Удружење љубазном предусретљивошћу.

Број добротвора Удружења повећава се стално. У току 1926-1927 приложили су по 1000 динара:

Г-ђа Љубица Ђорђевић, Г-ђа Линка Крсмановић, Г-ђа Милица Нешић и Г. Владимир Матијевић. Г-ђа Драга Бл. Недића уписала је за добротвора Удружења Анђелију Лазаревић, ранопрминулу даровиту сликарку и књижевницу, чију успомену помињемо са тужном захвалношћу.

Својим добротворима, свима пријатељима, као и својим члановима, чија би листа, на срећу, била сувише дуга за поименично набрајање, Удружење дугује свој опстанак.

УПРАВА и ЧЛАНОВИ УДРУЖЕЊА

Промене учињене у саставу управе, изабране на прошлој скупштини, свеле су број чланица на осамнаест. Оставке су поднеле: Г-ђа Ружа Бошковић у октобру 1926, Г-ђа Стана Ђорђевић у јануару 1927. Г-ђа Маргита Предић која је новембра 1926 била изабрана на место Г-ђе Р. Бошковић, такође се повукла фебруара 1927. Г-ђа Зора Боди напустила је Београд и тиме је престао њен рад у друштву.

Свима поменутиим госпођама управа захваљује на труду који су уложиле за добро и напредак Удружења.

Г-ђа Олга Стефановић примила је крајем 1926 вођење благајне уз помоћ Г-ђице Теофаније Боди и Г-ђе Дивне Поповић.

При закључењу овог извештаја управа је овако била састављена: председница, Г-ђа Олга Станојевић, потпредседнице, Г-ђе Тоница Рибар и Криста Ђорђевић; секретари, Г-ђа Јелисавета Ибровац и Г-ђица Анђа Дамјановић; благајник, Г-ђа Олга Стефановић, помоћнице благајника, Г-ђа Дивна Поповић и Г-ђица Теофанија Боди. Чланице, Госпође Јованка Дивал, Даринка Лучић-Роки, Лепосава Јанковић, Милица Јанковић, Олга Лазић, Радмила Бајлони, Стојка Јојкић; Госпођице Мерседес Озеровић, Ружа Нешић, Славка Јовановић.

Чланови Управе су Г. Г. Милан Димовић, шеф Уметничког Одељења, Бранко Поповић, Милоје Милојевић и Тодор Манојловић.

У Надзорном Одбору су Г-ђица Славка Јовановић и Г. Бранислав Миленковић, правни саветодавни члан управе.

У секцији за пропаганду су Госпође: Ј. Дивал, М. Јанковић, Р. Бајлони.

Чланице управе које су радиле по осталим секцијама помињу се у посебним извештајима о секцијама.

Акциони Одбор сачињавају Г-ђе: Ј. Вучо, М. Вучо, С. Пенковић, В. Поличевећ, Ј. Танасковић; Г-ђице: К. Авакумовић, Д. Антић, Љ. Гавриловић, Ј. Грујић, З. Денић, Д. Живаљевић, Д. Јанковић, Ц. Јанковић, К. Марковић, Ј. Матијевић, К. Медовић, А. Мирковић, О. Михајловић, Б. Небригић, М. Несторовић, Љ. С. Николајевић, Љ. и М. Николајевић, К. Обрадовић, Л. Поповић, С. и Ц. Радојловић, Н. Ранос, Б. Рибар, Л. Хаџи-Поповић. Г. Г. Р. Драгутиновић, С. Краков, Ж. Милићевић, Ж. Настасијевић, М. Ристић и М. Световски.

Бројни преглед чланова Удружења био је овакав на дан 15 маја 1927: десет добротвора, 86 помажућа члана и 205 редовних чланова.

Као и ранијих година, управне чланице су све са подједнаком ревношћу и преданошћу радиле све послове које је потреба Удружења наметала. Послуге није било никакве. А дежурало се на каси, чак и у приликама кад Удружење није било организатор уметничких манифестација; трчало се по министарствима и надлештвима, ради друштвених ствари, ради помоћи коме уметнику или књижевнику; носили се огласи у редакције; спремао се чај из сопствених средстава, служили се гости; присуствовало се не само оним концертима, предавањима и разонођењима која је Удружење пружало, већ је увек бар по две чланице одлазило на све уметничке и културне манифестације које су за ово време биле у Београду. Редовно се слало изасланство и у сва хумана друштва која су својим позивом почастовала Удружење.

1926 године је управа одлучила да чланице набаве нарочите значке. Наручбина је одмах извршена

у Прагу љубазним посредовањем госпођице Драхуше Странске којој и овом приликом упућујемо своје срдечно хвала.

КЊИЖЕВНА СЕКЦИЈА

У саставу књижевне секције било је измена. Г-ђа Исидора Секулић-Стремницка отпутовала је на годишње одсуство. Г. Иво Андрић, премештен у иностранство, сасвим је напустио Удружење, а на његово место изабран је Г. Александар Видаковић. Тако су као саветодавни чланови радили Г. Г. Светислав Петровић, Тодор Манојловић и Александар Видаковић, а од стране управе Г-ђе, Л. Лучић-Роки, Ј. Ибровац и Г-ђица Р. Нешић. Као помоћне чланице сарађивале су Г-ђе О. Станојевић и К. Ђорђевић.

Делатност секције простирала се на припређивање предавања и књижевних састанака као и на организовање књижевног конкурса.

И ако је још израније био смишљен и припремљен програм предавања која су широко имала да обухвате питања која засецају у савремени културни и уметнички живот, и ако је одговор предавача из целе земље био готово без изузетка потврдан, првобитна замисао је морала бити напуштена. Одзив публике није био никакав. Сва су предавања имала да се држе на Универзитету. Међутим, после другог се већ морао напустити тај распоред. Од тада, све што се односило на књижевност било је пренето у интимни оквир Салона пријатеља уметности који је почео личити на скромну капелу неколико верних. Малобројни љубитељи су односили одатле најлепше утиске, али за саму књижевност, за њено ширење и упознавање, корист је била незнатна.

Низу чисто литерарних питања претходило је испитивање једног проблема од живог интереса у који је ушао Г. Вл. Велмар Јанковић говорећи о „Кризи садашњице“. Предавања, којих је било свега девет, већином су имала за предмет страну књижевност. Г-ђа Аница Савић-Ребац узела је за тему „Савре-

мене песнике и чисту поезију: I. Лиричар Штефан Георге“, а Г-ђа Анка Гођевац личност Карин Михаелис. Г. Св. Петровић приказао је Мориса Метерлинка, Г. Т. Манојловић Гијома Аполинера. Г. А. Видаковић тумачио је „Уметност Цона Голсвордиа“, а Г. Др В. Витезица „Трагику човековог ослобођења у Ибзеновим драмама“. Словенска књижевност је била заступљена са два предавања. На првом је Г. Др Ј. Кршић дао сажету студију о савременој чешкој лирици, на другом је Г. Г. Крклец упознао слушаоце са животом и поезијом Сергија Јесењина. Стихове руског песника рецитовао је Г. Игњат Побјегајлов.

О југословенској књижевности није се дакле нарочито расправљало, али су се зато чули њени данашњи представници и у овим тумачењима својих страних другова и у приказивању својих сопствених творевина.

Прво у Француском Клубу, а затим у Салону пријатеља уметности читана је проза и поезија. Дали је ту могао доћи на прво место ко други, до дубровачки госнар Иво Војновић, кога смо недавно сви славили? Својом ненадмашном уметношћу прочитао је он увек узбудљиву евокацију *Allons Enfants*. Стихове су читали Г. Г. Мима Дединац, Вождар Ковачевић и Густав Крклец; приповетке Г. Г. Стојан Живадиновић, Милан Кашанин, и Сибе Миличић; одломке из једног свог још необјављеног романа дао је Г. Бранимир Ћосић. Г. Ђура Димовић, секретар загребачког *PEN* клуба, тумачио је своју нову драму „Симеон Немања“.

И два странца су се придружила овом скупу књижевника. На позив *PEN* клуба и Удружења *Цвијета Зузорић*, велики Рабиндранат Тагоре одржао је на Универзитету, преко предвиђеног распореда, предавање о „Савременој Цивилизацији“ и прочитао неколико својих непознатих песама. Други гост Удружења био је угледни француски писац и одани пријатељ нашег народа, Г. Филеас Лебег, који је читао своје стихове у кругу пријатеља уметности и књижевности.

Тим драгим далеким знанцима шаље Удружење своје захвално сећање, а нашим књижевницима топло благодари за срдачну готовост којом су се одазвали његовом позиву. Не мања благодарност управе припада саветодавним члановима секције чија јој значајка сарадња није никад недостојала.

Књижевни конкурс који је Удружење расписало први пут за 1926 годину имао је две награде. Једна од 2000 дин. намењена је била за рад у стиху, друга од 4000 дин. за рад у прози (приповетку или есеј). Рад је могао бити необјављен или штампан у току 1926 године. Конкурс је био врло лепо примљен, као што то сведочи број учасника којих је било педесет, и број радова који је прелазио стотину.

Жири су сачињавали Г. Богдан Поповић, као председник, Г. Г. Мнотраг Ибровац, Милан Богдановић и чланови књижевне секције Г. Г. Светислав Петровић и Тодор Манојловић. Г. Александар Видаковић није био међу овим последњима јер је и сâм учествовао на конкурс.

Али не само да је количина радова била знатна, већ је у њима било толико ствари од вредности да су се оцењивачи задржали на читавој једној групи књижевника и песника, именујући Г. Г. А. Видаковића, Вл. Велмара Јанковића, М. Кашанина, М. Королију, Г. Крклеца, М. Настасијевића, В. Орловића и Р. Софронића. Избор се ипак морао учинити. Жири га је извршио полазећи од тога да, под иначе једнаким условима, првенство имају досад ненаграђени писци, па је награде доделио Г. Мирку Королији за песму *Кора Хлеба* и Г. Момчилу Настасијевићу за приповетку: *Записи о даровима моје рођаке Марије*.

Управа и овде исказује своју велику благодарност члановима жирија, као и свима књижевницима који су узели учешћа на конкурс, дајући тиме доказа о поверењу које, и једни и други, поклањају раду Удружења.

Управа је била поласкана позивом књижевног РЕН клуба на заједничку сарадњу. Ова се убрзо

показала на делу при дочеку Рабиндранат Тагоре, при учествовању на прослави Ива Војновића и најзад у акцији поведеној за борбу против кризе књиге.

Управи је исто тако мило што може да забележи да је у Салону пријатеља уметности припремљено и извршено оснивање Удружења књижевника.

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

Сви ранији саветодавни чланови Г. Г. Бранко Поповић, Момчило Живановић и Љуба Ивановић, и данас су у секцији. Управа је заступљена Госпођама К. Ђорђевић и М. Јанковић. Г-ђа С. Ђорђевић и Г-ђа Р. Бошковић дале су оставке. За време одсуства Г-ђе К. Ђорђевић у секцији је радила и Г-ђа Д. Поповић.

Главно старање секције било је упућено на приређивање изложба. Али прави рад, у том погледу, могао се развити тек од како је отворен Салон пријатеља уметности. Дотле је Удружење, у главном, само давало патронажу уметницима који су се сами довијали како и где да прикажу своје радове.

То је био случај крајем 1925 са босанским сликарем Г. Костом Хакманом. Његову изложбу у школи код Саборне Цркве, отворио је на српском Г. З. Окенски, посланик Пољске Републике, поздрављајући уметника који је прошао кроз пољску школу и изјављујући жељу за што тешњим културним и уметничким везама између наше две земље. У 1926 под покровитељством Удружења излагао је у дворани „Станковић“, Г. Живорад Настасијевић, сликар, о чијем је правцу рада као и о уметности млађих у опште, говорио Г. Бранко Поповић. На истом месту су доцније били приказани вајарски радови и рељефи у дрвету Г. Сретена Стојановића, чију је уметничку личност тумачио Г. Милан Кашанин; као и творевине Г. Ивана Радовића, сликара из Сомбора, кога је представио Г. Тодор Манојловић. У дворани II мушке гимназије биле су две изложбе. Прва је била посвећена сликама Г. Мподрага Петровића, а друга цртежима и студијама Г. И. Шобајића. Удружење је

дало своје име и при изложби Г-ђе Софије Ковачић, одржаној у Дому Кола Српских Сестара.

Крајем те исте године, новембра месеца, почело је приређивање изложба у Салону пријатеља уметности и трајало је све до маја месеца 1927. Изложбе је Удружење спремало, али је зато приход од улазница ишао у корист његове касе, као и 5% од суме коју је излагач примио за продате радове. То би могла да изгледа врло немплостива мера кад би се заборавило да на овај начин стечен приход, у највише случајева, ни близу није достигао висину издатака што их је Удружење имало за штампање огласа, каталога, плаката, позивница, улазница, и за друге трошкове.

У свему је било дванаест изложба у Салону, а излагало је осамнаест југословенских уметника, од којих четрнаесторица из Београда, два из Загреба, један из Осека и један из Сплита. То су: Г-ђа Бета Вукановић, Г-ђице Зора Петровић, Јелисавета Петровић; Г. Г. Н. Бешевић, Б. Војновић - Пеликан, М. Голубовић, В. Жедрински, Љ. Ивановић, Т. Кризман, Б. Петровић, М. Петровић, В. Поморишац, Б. Стефановић, Д. Стојановић, М. Треша, А. Уводић, В. Филаковац и, једини вајар излагач, Ж. Лукић. У Салону није било говора при отварањима изложба, изузев што је Г. Марко Цар приказао сликарство Г. Боре Стефановића.

И ако су му стигле неколике понуде из иностранства, Удружење је само двапут било у могућности да прикаже страну уметност. Оба пута, она је била француска. Прва изложба је била као наставак једној ранијој која је, као и ова, била посвећена графици. Овом приликом је пружен необично богат преглед француских гравера из XVII и XVIII века. Било је заступљено 75 уметника са 143 рада. Изложба је остварена иницијативом Француског Министарства Спољних Послова, а у заједници са Друштвом Пријатеља Француске у чијим просторијама је и отворена једним говором Г. Пола Масеа а у присуству француског Посланика и Г-ђе Гренар, као

и целе француске колоније и многобројних пријатеља оба друштва.

Друга изложба се односила на савремене париске уметнике и пружила је занимљиву збирку од педесет и три рада, које слика и цртежа, које скулптура. Девет излагача је било: Варокије, Делоне и Соња Делоне, Задкин, Леже, Лот, Пикасо, Спрваж и Фужита. Изложба је одржана у локалу који је у згради Академије Наука Удружењу ставио на расположење Г. Б. Нинковић, на чему му управа и овом приликом срдечно захваљује.

Сем раније поменутих говора при отварањима изложба, свега три предавања из уметности одржана су током овог времена. Г. Франце Месеснел, професор уметности на љубљанском Универзитету, приказао је, уз читав низ пројекција, развој словеначке уметности. Г. Милан Кашанин дао је преглед француског уметничког стварања у XVIII веку и говорио је о данашњем духу париског сликарства.

Управа моли сву господу, говорнике и предаваче, да верују у њену захвалност. Исте изразе благодарности упућује и својим саветодавним члановима који су је и делом помагали, као и свима излагачима чија је добра воља у многим олакшавала рад чланица.

На изложбама које је Удружење само приредило, било је у свему око 3200 посетилаца, што чини просечно око 260 особа на изложбу. Најмањи број је био 110, а највећи 559. Ту се, разуме се, убрајају и бесплатне улазнице. И ако још увек недовољно, на свакој изложби је било купаца. Наши уметници су продали свега 71 рад у вредности 129160 дин. Врло често је откупљена само по једна ствар, али се други пут десило да је на једној изложби продато двадесет и осам цртежа за 48000 дин.

На каси је пало 42834 дин. укупно, за све изложбе чије је приређивање Удружење стало 50889.40 д.

Овим цифрама није потребно објашњења. Види се удео публике и у исти мах труд уметника и Удружења. Међутим критика, чији су представници

редовно позивани у очи отварање изложбе, писала је увек с похвалом о изложеним радовима. Управа дугује своју благодарност свима, а нарочито уредништвима *Времена* и *Политике*, која су отворила редовну рубрику за извештаје о изложбама.

МУЗИЧКА СЕКЦИЈА

Крајем 1926, Г. Ђирило Личар дао је оставку на дужност саветодавног члана. У секцији су остали Г. Г. Милоје Милојевић и Коста Манојловић, као саветодавни чланови, поред Г-ђа Кристе Ђорђевић, Олге Лазић, Дивне Поповић и помоћнице Стојке Јојкић, као представница управе.

И овога је пута главни рад музичке секције био посвећен Народном Консерваторијуму. Поменули смо већ зашто је било немогуће одржати у том послу сву потребну повезаност и систематичност. Много је зависило од материјалних прилика. Јер да би се на време могло обезбедити суделовање уметничких снага које изискује израније смишљен и израђен програм, треба унапред и сигурно располагати са довољно средстава. Па ни тада се не би увек могли избећи случајеви изненадних препрека, као што их је било овога пута у два-три маха, када је за неколико дана ваљало из основа спремити читав концерт. Само захваљујући пожртвованости саветодавних чланова, приврежности уметника и решености управе, одржан је ипак потпун низ концерата. И не може се рећи да су програми били мање добри него ранији, јер је, по оцени критике, забележено неколико озбиљних успеха. Посета је, међутим, подбацила. Кад се узме у обзир та чињеница као и да су у сезони 1926-1927, награде уметницима знатно повишене (шиле су од 300 дин. до 2000 дин.), онда није чудо што је на каси најчешће био забележен мањак. Покушало се, пред крај, да се улазнице повисе, али се морало вратити на старе цене, јер приход није био повећан, а посета је постала још мања.

Одржано је свега осамнаест концерата уз учествовање познатих уметника, југословенских и страних, увек словенских. Из Ческе смо чули већ чувеног пианисту Г. Ј. Хержмана, професора на Консерваторијуму у Прагу; из Пољске, Г. А. В. Роговског, цењеног варшавског композитора и Г. Хорјана, који је и Београђанин, пошто је члан наше Опере. Загреб је био достојно заступљен нашим одличним уметницима: Г. Г. Ј. Ткалчићем и Св. Станчићем. Љубљану је представљала млада, даровита пианисткиња Г-ђица Ј. Поженел. Природно је што је Београд дао највећи број суделовача, све прва и драга имена: Г-ђе А. Бешевић, М. Бинички, М. Бинички-Андрејевић, М. Бошковић-Агатоновић, М. Ђаја, И. Милојевић, Д. Несторовић, Ј. Радовановић, Н. Ризнић; Г-ђице М. Михајловић, Г. Поповић, Ј. Стаматовић; Г. Г. Р. Алауповић, П. Бајаловић, И. Брезовшек, А. Ђаја, И. Ђаја, В. Живоиновић, М. Јовановић, Б. Кнежевић, Ћ. Личар, Л. Матачић, М. Милојевић, Ј. Нађ, С. Станковић, А. Тот и М. Фотпћ. На једном концерту вредни и предани извођачи су били само ученици Музичке Школе: А. Бутаков, С. Ђурић, М. Јовановић, Бр. Ковачевић, Г. Марковић, Ј. Матијевић, О. Михајловић, Ј. Ненадовић, Ј. Херцог.

Већина концерата били су посвећени страниј музици. Пет их је било са разноликим програмима из италијанске, немачке, скандинавске, француске; пољске, руске и ческе музике, класичне и модерне. Поред вокалних дела, свирани су композиције за клавир, виолину, чело и флауту. Од концерата са посебним националним обележјем, четири су се односила на немачке композиторе, два на француске и толико исто на ческе. Скандинавци и Пољаци имали су сваки по један концерт.

У дане кад је цели свет одавао признање великом Бетовену прослављајући стогодишњицу његове смрти, и Удружење пријатеља уметности посветило је једно свечано вече успомени тог дубоко човечанског генија. На програму је била Кројцорова соната коју су уметнички тумачили Г-ђица Марија Михај-

ловић и Г. Светислав Станчић; затим клавирске сонате ор. 28 и ор. 111, које је савршено дао загревачки пианиста. О Бетовену, човеку и уметнику, исцрпно и топло говорио је Г. Коста Манојловић.

То није било, у осталом, једини пут када се на Народном Консерваториуму уз музички део, чуло и предавање. Г. Милоје Милојевић приказао је живо и зналачки „Ческу песму наших дана“, а Г. Винко Витезица је научно и свестрано расправљао о теми: „Хендл и његове трагедије—опере“.

И ако је давнашња жеља Удружења да што више прикаже југословенску музику и појединачне прегледе творевина њених представника, ипак је у овом међувремену свега три концерта одговарало тој замисли. Два су била испуњена композицијама Барановића, Берсе, Готовца, Добронића, Керјана, Коњовића, Лајовица, Лхотке, Манојловића, Милојевића, Петшла, Славенског, Хетла, Христића, Широле. Трећи је цео био посвећен делу Г. Милоја Милојевића. Њиме је достојно завршен циклус концерата о којима је била реч.

Поред Народног Консерваториума и у Салону пријатеља уметности било је неколико музичких састанака и то у вези са књижевним читањима. Ту су добровољно суделовале Г-ђе: А. Бешевић и Худец-Коњевић; Г-ђице Ј. Пенковић и Ј. Стаматовић; и Г.Г. Ђ. Бајаловић, Ј. Херцог и Худец. У Француском Клубу, Г. И. Брезовшек, диригент Опере, и Г. М. Јовановић, члан Опере, дали су композиције Дебисиа и Шосона приликом предавања о Метерлинку. Г-ђица Ст. Ђурићева, ученица Музичке Школе, свирала је Рамоа и Лилиа на матинеу посвећеном француској уметности XVIII века.

Свима пријатељима, композиторима и уметницима-извођачима, предавачима као и критичарима Г.Г. В. Новаку и М. Милојевићу, управа исказује своју највећу захвалност за уложени труд и поклоњену пажњу.

ОПШТИ ДЕО

Да колико толико умањи тешкоће које су пре свега произилазиле од недостатка једног сталног локала, управа је крајем 1926 године решила да узме стан који би, за невољу, могао да послужи и за изложбе и књижевне састанке, као и за седиште Удружења и за неку врсту клуба свију пријатеља уметности. И све те оправдане амбиције задовољиле су се врло скромним просторијама које су понеле звучно име: *Салон удружења пријатеља уметности*. Када се једног скорог дана Удружење усели у дом уметности који ће се дизати у Калимегданском зеленилу, сећаће се и управа и сви њени пријатељи са захвалном сетом уске али гостољубиве одаје чији су сви зидови толико пута заблистали најлепшим богатством боја оживљујући чудним светом што га пазва креда и кичица уметникова.

Да се то привремено склониште одржи до подизања Уметничког Павиљона, а да се учини што привлачнијим у својој скромности, управа није жалила труда. Није жалила ни средстава. Чланице су опремиле Салон и свакодневно у њему дежурале. Неуморна и главна домаћица била је Г-ђица Т. Боди. Једна чланица дала је свој клавир на послугу, друге су уступале намештај, часописе и листове. Љубазном иницијативом Г. Војислава Јовановића, архивара Министарства Спољних Послова, коме је Удружење топло захвално, Министарство је поклонило збирку књига. Предусретљиви Г. П. Стефановић, сопственик зграде, задужио је Удружење и нарочитим новчаним прилогом и свагдањом готовошћу да изиђе на сусрет управи.

У Салону је цело време било изложених слика и, једном или дваред месечно, одржавани су књижевни и музички састанци. Поред тога ту се окупљало за свој рад и удружење књижевника; ту су се расправљали и проблеми о прођи књиге.

У Салону је било и нарочитих пријема као онај што је, децембра 1926, даван у част Г. Филеаса Ле-

бега и који су удостојили својим присуством француски посланик, Г. Ф. Гренар; Министар Просвете Г. М. Трифуновић са Госпођом, потпредседница Друштва Пријатеља Француске, Г-ђа Лепосава Христић и велики број наших уметника и књижевника свих праваца и мишљења. Песме Г. Ф. Лебега прочитала је Г-ђица Даринка Поповић, а на то је и сâм песник прочитао више својих стихова.

Али и пре отварања Салона, Удружење је приређивало сличне књижевно-уметничке манифестације. Тако марта 1926, када је у просторијама Француског Клуба Г. Св. Петровић држао предавање о Морису Метерлинку, а Г. Г. И. Брезовшек и М. Јовановић извели концертни део. Истог месеца, и у истим просторијама, а поводом изложених француских графичара, посвећен је један матине француском XVIII веку. Пред одабраном публиком у чијим првим редовима су били Монсињор Пелегринети, папски нунције, и Г. Ф. Гренар са Госпођом, Г. М. Кашанин је дао преглед француске уметности XVIII века; Г-ђица Стана Кошанин прочитала је стихове А. Самена посвећене Ватоу; Г-ђица Стана Ђурић свирала је Рамоа и Ли-лиа. Менует су играли ученици Г-ђе Маге Магазиновић, Г-ђице Миловановић и Цветичанин, Господа Јовановић и Жуковски. Све љубазне суделоваче који су сваком својим даром допринели оживљавању привлачног XVIII века, управа моли да верују у њено захвално сећање.

У уводу је било речи о томе како је управа била наведена да приреди две чајанке с игранком у корист Уметничког Павиљона. У исту сврху приређен је једно по подне, јуна 1926, у башти код Кле-рица Garden Party са концертним делом. Управа бележи са срдачном благодарношћу да су ту учествовали својом савршеном игром Г-ђа Кирсанова и Г. Фортунато.

Поред ових чајанки и концерата, највећи приход за Павиљон су донели балови приређени 3 фебруара и 31 децембра 1926. Први је био живописна и ве-

села евокација старог Београда: дат му је карактер једне свадбе у Скадарлији. Просторије ресторана Касине сасвим су биле изгубиле те вечери свој свакидањи изглед. Г.Г. Бранко Поповић, М. Тартаља и С. Рајковић претворили су својом кичицом главну дворану у прави скадарлиски кварт. У другој дворани, Г-ђа Б. Вукановић и Г.Г. Д. Стојановић и П. Крижанић покрили су зидове карикатурама о општинском раду у престоници. Свадбена поворка у костимима старог Београда, била је образована од чланица управе, уметника, књижевника и глумаца. Режија је била поверена Г. Т. Манојловићу и Г. Витомуру Божићу, члану Народног Позоришта.

Свој поменутој господи и госпођама, као и Г-ђи Перси Павловић, Г-ђи Жанки Стокић, Г.Г. Гошићу и Антоновићу; Г. Л. Матачићу и Г. Драгутиновићу као и њиховом свадбеном оркестру, свима управа поново изјављује своју најлепшу благодарност.

Други бал је даван у Народног Позоришту. Програм је написао и спремно Г. Момчило Милошевић. Наслов је био *Уметников Сан*. Приказан је младић који жуди за уметношћу. Да би придобио родитеље за своје идеје, он их води по свима уметничким установама у престоници. То допушта редитељу да у вези пружи и драмске и оперске и балетске призоре. Програм су извеле: Г-ђа З. Ђунђенац, чланица Опере; Г-ђе П. Павловић, Д. Ђватић-Милошевић и Г-ђица М. Поповић, чланице драме; Г-ђе Пољакова, Грунт, Шматкова и Г-ђице Бошковић, Васиљева, Ланкау, чланице балета; као и Г.Г. М. Томић, члан Опере и Б. Николић, Качаник и М. Милошевић, чланови драме.

Писцу-редитељу, свима суделовачима као и Г. М. Предићу, управнику Позоришта, и Г. В. Јовановићу, позоришном инжењеру, свесрдна благодарност целе управе.

Захваљујући заједничком труду уметника и предусретљивости и дарежљивости пријатеља уметности, питање Павиљона, које од прошле скупштине није сишло ни са једног дневног реда на седницама управе, приведено је најзад крају.

Пуна широког разумевања и љубави за напредак Београда, престоничка Општина, са Г. К. Куманудијем и Г. К. Јовановићем на челу, одобрила је да се Удружењу изда под закуп на Малом Калемегдану земљиште предвиђено за изложбени павиљон; одлуком г. Ф. Никића, Министарство Шума и Руда поклонило је дрвета у вредности 161.500 дин. Многобројни су прилози које је управа примила за касу павиљона. Уз извештај о благајни штампана су и имена дародаваца.

На тај начин допуњен, кредит за Павиљон достигао је суму од 766.804.25 дин.

По мишљењу стручних чланова са тим новцем се сме започети грађење. У толико пре што је Управа Фондова изјавила да је вољна — по договору са Општином — издати потребан зајам. Архитекта, Г. Б. Којић, израдио је планове и подесио их према захтевима Грађевинске Секције.

Радост коју управа осећа објављујући ово, меша се са дубоком захвалношћу за све оне, установе и појединце, званичне и незваничне, чија помоћ је омогућила остварење овог великог задатка. Рачунајући и даље на своје пријатеље, Удружење сме да се нада задовољству да вас о идућој скупштини дочека у новом Уметничком Павиљону, који треба да буде тековина свију нас, понос целог Београда.

Београд, 15 маја 1927.

Секретар
Јелисавета Ибровац.

Председница
Олга Ст. Станојевић.

ПРИЛОЗИ ЗА УМЕТНИЧКИ ПАВИЉОН У БЕОГРАДУ

Удружење пријатеља уметности *Цвијета Зузорић* разаслало је фебруара 1925 спискове за сакупљање прилога у корист подизања Уметничког Павиљона. До краја 1926 године примила је управа 39 спискова у износу од 110.237 динара. Тај су новац сакупили:

Г-ђа Стана Ђорђевић	дин.	23.600
Г-ђа Криста Ђорђевић	"	21.405
Г-ђица Милена Петриновић	"	20.000
Г-ђа Олга Станојевић	"	11.000
Г-ђица Теофанија Боди	"	8.100
Г-ђа Лепосава Јанковић	"	4.000
Г-ђа Стојка Јојкић	"	2.500
Г-ђа Лепосава Одавић	"	2.326
Г-ђа Дивна Поповић	"	1.750
Г-ђа Смиља Влајковић	"	1.000
Г-ђица Дада Јанковић	"	1.000
Г-ђица Славка Јовановић	"	1.000
Г-ђа Смедеревац (Панчево)	"	1.000
Г-ђа Иванка Чингрија	"	1.000
Г-ђица Олга Давидовац (Нови Сад)	"	900
Г-ђица Десанка Поповић	"	740
Г-ђа Даринка Марковић	"	650
Г-ђа Зденка Шимић	"	630
Г-ђица Викторија Алкалај	"	600
Г-ђа Ангелина Одавић	"	570
Г-ђица Зорка Арсенијевић	"	546
Г. Дан Винко Брајовић (Сплит)	"	500
Г. Др. Гргур Јакшић	"	500
Г-ђа Даринка Лучић—Роки	"	500
Г-ђа Маја Петровић (Срем. Митровица)	"	500
Г-ђа Тоница Рибар	"	500
Г. Милорад Ристић, трговац	"	420
Г-ђица Радојка Јовановић	"	400
Г-ђица Зора Петровић, сликар	"	390
Г-ђа Анђа Рувидић	"	390
Г-ђица Даница Крسمановић	"	330
Г. Др. Богдан Косановић	"	320
Г-ђа Олга Лазић	"	300
Г-ђица Јованка Мишковић	"	300
Г. Др. Лаза Гагулић (Тител)	"	220
Г-ђица Катинка Обрадовић	"	200
Г-ђа Сокола Пеновић	"	200
Г. Жив. Ристић, студент	"	140
Г-ђа Олга Котур (Земун)	"	70

СПИСАК ПРИЛОЖНИКА ДО КРАЈА 1926

Њ. В. Краљ Александар	дин.	12.000
Министарство Шума и Руда	„	161.500
Министарство Финансија	„	100.000
Народна Банка	„	27.000
Г. Ђорђе Вајферт	„	10.000

По 5000 дин. су приложили: Г. Г. Балдвин Балдина, Благоје Ст. Динић, Браћа Ђорђевић, Енглеска Банка, Јадранско-Подунавска Банка, Франо Петриновић, Милош Савчић.

По 2500 дин.: Француско-Српска Банка.

По 2000 дин.: Г. Владимир Матијевић, Винер Банк Ферајн.

По 1000 дин.: Г. Г. Антонио Антонић, Јелица Ацовић, Јанко Гартнер, Др. Данило Димовић (Загреб), Друштво за Улепшавање Врачара, Љубица Ђорђевић, Др. Душан Јефтаниновић (Сарајево), Винко Коловић, Др. Едо Лукинић, Др. М. Нинчић, Даринка Нушић, Војислав Петковић, Јурај Петриновић (Чили), Јаков Поклеповић, Прва Хрватска Штедионица, Др. Андро Свилокос (Чили), П. Хаџи-Павловић.

По 595 дин.: Г-ђа Дероко (Америка).

По 500 дин.: Г. Г. Секула Зечевић, Ђура Јаношевић, Ј. Јовановић и Браћа Ресавац, Луис Митровић, Миливој Перацић, Јосиф Сабјанчело, Паво Свилокос, Српска Банка (Загреб), Др. Милан Стојадиновић, Хипотекарна Банка Трговачког Фонда, Хрватска-Словенска Земаљска Хипотекарна Банка (Загреб).

По 340 дин.: Г-ђа Иванка Чингрија (Дубровник).

По 300 дин.: Њ. Св. Патријарх Димитрије, Г. Г. О. Дунђерски (Нови Сад), Радојка Јовановић, Вељко Милошевић, инжењер, Ђорђе Попара, Милорад Ристић, Надежда Степановић, Љуба Стојадиновић—Сегединац.

По 200 дин.: Београдска Хипотекарна Банка, Г. Г. М. Вуковић (Дубровник), Зубер, Драг. Илић, инжењер, Јулка Л. Лазаревића, Др. Лаза Марковић, К. Меновић, Ангелина Одавић, Антоније Рађеновић (Загреб).

По 150 дин.: Београдска Заложна Банка, Главно Друштво за бежичну телеграфију (Београд), Г. Г. Илић, Ташко Наумовић.

По 100 дин.: Г. Г. Добрен Аирановић, Елиза Бизаро (Дубровник), Бирвиш, директор Ческе Банке, Круна и Душан Богдановић, Стјепан Боровић (Сплит), Дан Винко Брајовић (Сплит), Бродарски Синдикат, Смиља Влајковић, М. В. Гавраковић, М. Главић (Дубровник), Мирка Грујић, Славко Грујић, Ђока Ж. Ђорђевић, Јелена В. Ђорђевић, Ружа М, Ђурић, Звездана Змаиновић, Алберто Илић, Зорка Јанковић, Јованка Јефтаниновић, Др. К. Јовановић, Златоје Јокић, Ђе-

нерал Мих. Јоксимовић, Софија Ковачић, Саломон Коен, Ст. Колесников, Василије Костић, Љерка Кочонда—Боначић (Сплит), Даница Крсмановић, Јованка Д. Крсмановић, Милован Лазаревић, Софија Месаровић (Срем. Митровица), Д. уд. Н. Мијатовића (Нови Сад), Марија Др. Сел. Милешића, Мића Миличевевић, Др. Бора Мирић (Нови Сад), Мика Миросављевић, Милена Миросављевић, Душан Михајловић, Јелка Др. Ч. Михајловића, Милица В. Мишковића, Др. Јов. Ненадовић (Нови Сад), Момир Николић, Х. Нусер, Надежда Обрадовић, Др. Ораб, Коста Палигорић, Сокола Пенковић, Ђорђе Перић, Ђорђе Петровић (Срем. Митровица), Маја Петровић (Срем. Митровица), Никола Поповић (Срем. Митровица), Милош Рашовић, Др. Бранко Рогулић (Срем. Митровица), С. Савчић, Симић—Марковић и Прокић, Коста Симић, Обрад Симић, Загорка Тадић, Др. Иво Тартаља (Сплит), Миро Тартаља, Јерко Ђулић (Сплит), Мара Ђурлица (Дубровник), Г-ђа Угришић, Зденка Шимић.

По 70 дин.: Г. Г. Др. Гргур Јакшић, В. Кнебл и Дитрих.

По 60 дин.: Г-ђа Мина Банац (Дубровник).

По 50 дин.: Г. Г. Зорка Арсенијевић, Влад. Бошковић, пуковник; Мила Будмани (Дубровник), В. Гођевац, Драг. Гориновић, Олга Давидовац (Нови Сад), Перка Ђуричић, Габриел Живковић, Никола Живковић, Јенишић, Душан Јовановић, Ружа Ст. Јовановић, Франца С. Јовановић, Велимир Карић, Олга Котур (Земун), Линдер, „Локомашин. А. Д.“, Михајло Максимовић, Риста Милутиновић, Недељковић и Миоковић, Коста Николић и Друг, Коста Николић и Јовановић, Осигуравајуће Друштво „Србија“, Алекса Павић, Стеван Пејовић, Г-ђа Пешић, Бранко Пешић (Загреб), Светислав Петровић, С. Пиножевић, Иванка Подић (Дубровник), Политичка Општина из Титела, Др. Милорад Попов (Нови Сад), Живка С. Поповић, Прва Тителска Штедионица, Мил. Прокић, Свет. Радуловић, Ј. Русина, Анђа Др. Рувидића, Вит. Симић, Зора Стефановић, Мих. Ј. Стефановић, Фабрика Гођевац, Цупара и Друг, Виктор Швајнр.

По 40 дин.: Г. Г. Олга Јенђиновић, Рајковић и Ђуковић.

По 30 дин.: Г. Г. Бран. Адамовић, Драгољуб С. Аранђеловић, Б. Аћимовић, Т. Беловић, Данка Др. Белосавић, Мил. С. Боторић, Мила Гвоздић, Ђоновић и Тасић, Јанковић и Комп., Милева Јанковић, Ангелина Јовановић, Раде Љубостен, Г. Мерав, Месовић, Др. Олга Паљић, Пенковић и Никосијевић, Оливера Тартаља, Михајло Терзибашић, Божидар Туфајић.

По 25 дин.: Г. Г. Викторија Алкалај, Јеша Јовановић, Павле Јовановић.

По 20 дин.: Г. Г. Ерна Адања, Фими Алкалај, М. Антонијевић, Др. Барјактаревић, Натан Л. Барух и Леви, С. Були,

Јован Вучковић, Г-ђа Гагић, Душан Грозданић, Маринко Грујичић, Милан Дебелаков Бобрић, Г-ђа Димитријевић, Ђорђе Жакић, В. Илић и Живадиновић, Ст. Инк, Коста Јовановић, „Југокосмос“ (Љубљана), Клуић, Ружа Коен, Аугуст Кортез, Лазаревић и Јовановић, Адела Лебл, Елза Мајер, Мандукић, Страхинја Мештеровић, Загорка Мијовић, Бран. Мијолић, Сава П. Ненин, Катарина Никић, Михајло Новаковић, Обрадовић, Никола Павичевић, Б. Пепић, Рајко Г. Петрић, Милева Петровић, Глигорије Поповић, Мата Поповић, Душан Радојчић, Драг. Ристић, Милутин Ристић, Ј. Русо, Моша Сарић, Здравко Сокол, Љ. Св. Стаматовић, Бр. Станојевић, Мил. Т. Стефановић, Терјектерко, „Типографија“, Клара Фарчи, Мери Фарчи, Ханенин, Дарја Штенилова.

По 15 дин.: Г. С. Давичо.

По 10 дин.: Г. Г. Др. Аврамовић, Др. Анђелков, Даринка Барловац, Г-ђа Бирвиш, Доброслава Бранковић, Груја Величковић, Рад. Воркапић, Милица Врачевић, Др. Миле Д. Голубовић, Др. Горневић, Косара Далекковић, Мара Димитријевић, Мирослава Димитријевић, Г-ђа Добри, Др. Дрзерић, Др. Ђукић, Др. Живојновић, Катарина Игњатијевић, Даница Јанковић, Марија Јелесић, З. Јелинић, Радмила Јовановић, Јелена Јовић, Др. Јуревић, Катарина Јуришић, Милан Карић, Др. Кобција, Даринка Косановић, Крестић, Кукић, Милена Лапчевић, Наталија Лубурић, Др. Љубић, Момчило Маринковић, Маричић и Јанковић, Матковић, Даринка Маширевић, Др. Јов. Миленковић, Љубица Миленковић, Милић Михаиловић, Зорка Михаиловић, Др. Мушкатировић, Даринка Несторовић, Др. Николајевић, Новаковић, Милица Новичић, „Папирус“, Рад. Петковић, Др. Петровић, Даница Пешић, Др. В. Поповић, Др. Жив. Поповић, Др. Прекајски, Аница Ребац, Јелисавета Ристић, Росилар, Др. С. Савић, Видосава Сретеновић, Др. Т. Станимировић, Стефановић, Супримор, Др. Томановић, Ис. Томић, Даринка Цветковић, Мих. Цвилић, Матрена Чабрић, Ђорђе Шаковић, Драг. Шеђавић.

БЛАГАЈНИЧКИ ИЗВЕШТАЈ

БЛАГАЈНИЧКИ ИЗВЕШТАЈ

ПРИМАЊЕ

НА ДАН 15 МАЈА

	Динара	
Утемељачи за 1926 год.	5.000	—
Чланарина за 1926-27 год. Дин. 31.350.—		
По одбитку 5% награде код пикаспрања „ 1.275.—	30.075	—
Приход Салона	3.180	—
Народни Консерваториум:		
18 концерата	72.532	40
16 књижевних састанака и предавања	24.184	—
12 изложба	49.834	—
Балови:		
Свадба у Скадарлији 1926 год. Дин. 148.871.—		
Уметников Сан 1926 год. „ 69.198.—	218.069	—
4 чајанке	31.186	—
Прилог Министарства Шума и Руда	161.500	—
Разни приходи	45.770	65
У такспираним картама	3.661	55
Враћене позајмице	15.000	—
Салдо од 31 децембра 1925 год.	71.148	15
	731.140	75

4 Јуна 1927 год.
Београд.

Прегледали, сравнили са књигама

Бранислав

Славка М.

УДРУЖЕЊА „ЦВИЈЕТА ЗУЗОРИЋ“

1927 ГОДИНЕ

ИЗДАВАЊЕ

	Динара	
Инвентар Салона	12.160	50
Народни Консерваториум:		
18 концерата	72.048	50
16 књижевних састанака	23 404	85
12 изложба	50.889	40
Балови:		
Свадба у Скадарлији 1926 год. Дин. 76.366—		
Уметников Сан 1926 год. „ 46.642—	123.008	—
4 чајанке	17.369	50
Разни трошкови	32.583	72
Порез на улазнице	17 897	97
Станарина Салона	19.600	—
Позајмице и помоћи	34.126	—
Књижевни конкурси и награде	7.800	—
Рачун Павиљона	289.998	50
Чист приход	30.253	81
	731.140	75

Благајници

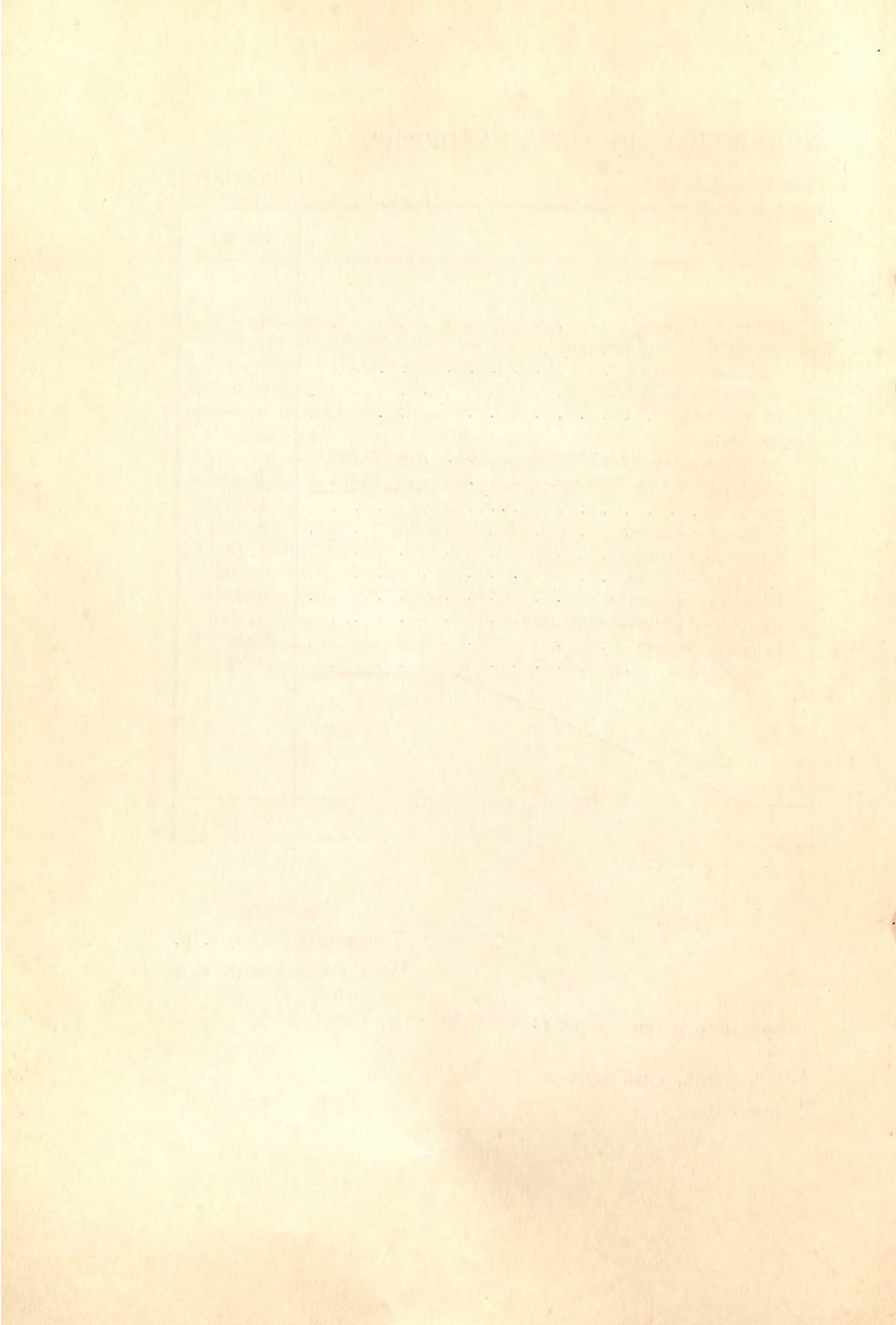
Теофанија Боди, с. р.

Олга Стефановић, с. р.

и нашли потпуно у реду:

Миленковић, адв., с. р.

Јовановић, с. р.

УДРУЖЕЊЕ ПРИЈАТЕЉА УМЕТНОСТИ

„ЦВИЈЕТА ЗУЗОРИЋ“ У САРАЈЕВУ

ОД ФЕБРУАРА 1924 ДО ДЕЦЕМБРА 1926

Почетком 1924 године одбор Женског Покрета у Сарајеву са тадањом председницом Госпођом Георгином Грђић, заинтересован програмом и радом удружења *Цвијета Зузорић* у Београду, покушао је да и овде подстакне на оснивање таквог друштва. Обратио се на личности које су увек показивале интересовање за уметност и на тај позив су се сви радо одазвали. После неколико састанака одржањих у стану Г-ђе Маше Бесаровић, касније председнице овог удружења, основан је привремени одбор, који је пријавио власти оснивање удружења, као подружнице *Цвијете Зузорић* у Београду, са истим правилима.

Друштво „Просвета“ уступило је своју салу за одржавање седница. Почетком марта, да би се прибавила потребна средства за трошкове око оснивања друштва, Женски Покрет је приредио у сали Хотел Централа чајанку у корист новог удружења. Том приликом Г. Јован Палавестра говорио је о отменој Дубровчанки Цвијети Зузорић, која је својом лепотом и умом инспирисала песнике свога доба, и чији салон је био центар књижевности и уметности. За извођење концертних тачака добровољно су се одазвала Г.Г. Меншик и Кофман, и у њима је ово друштво још тада нашло пријатеље, који су му увек били на услузи. Том приликом уписан је леп број чланова.

16 Марта 1924 одржана је прва скупштина на којој је изабран овај одбор: председница, Г-ђа Маша

Бесаровић, потпредседница, Г-ђа Вукосава Ђуковић, тајник, Г-ђа Милица Мирон, благајник, Г-ђа Перса Симић, одборнице: Г-ђе Георгина Грђић, Ђуста Миланковић, Луција Софотеров, Радмила Бракус, Пинто, Вилма Бауер, Касија Бесаровић, Вилма Штукс, Јованка Бесаровић; Г.Г. Др. Перо Слеччевић, Др. Милан Ђурчић, Тодор Швракић, и Др. Милан Бабић.

Почетком маја удружење је приредило предавање Г. Григорија Петрова о руској сликарској и кипарској уметности. Уздајући се у добар одзив публике за улазницу је одређен добровољни прилог, али је приход тек покрио издатке.

Приликом гостовања Московског Художественог Театра управа *Цвијете Зузорић* је у почаст познатих словенских уметника приредила чајанку у зимској башти Хотел Европе, на коју је позвала сва културна и хумана друштва. Уметнике је поздравила на руском језику потпредседница Вукосава Ђуковић. Концертни део извели су Г-ђа Местергази и Г.Г. Меншик и Лукинић.

На позив Уметничког Одељења Министарства Просвете *Цвијета Зузорић* је примила припређивање прославе великог пољског књижевника и родољуба Хенрика Сјенкијевића, приликом преноса његових костију у Отаџбину. Хтели смо да ова прослава буде манифестација нашег дубоког поштовања према великоме ницу, као и израз наших братских осећаја према пољском народу. Свечана академија припређена је у Народном Позоришту, а улазнице су подељене бесплатно. О животу и раду Сјенкијевићевом говорио је наш књижевник Г. Милутин Јовановић, музички део извели су Г.Г. Меншик и Лукинић; Г-ђа Местергази уз пратњу Г-ђице Јелке Ђурић отпевала је две пољске песме и Г. Фран Новаковић члан Народног Позоришта рецитовао је једну сцену из *Quo vadis*.

На сам дан преноса наше је друштво упутило у Варшаву, телеграм овог садржаја: „У часу када Ваша Домовина прима на своје груди остатке свога великог сина, молимо да примите израз нашег дубоког поштовања. Слава и покој великом сину Пољске Хенрику Сјенкијевићу“.

На овај телеграм добило је друштво писмену захвалу пољског Министра Просвете и Вера.

На позив Удружења Глумаца за суделовање у прослави Г-ђе Нишлић, чланице Народног Позоришта, писмено смо се обратили свим овдашњим женским друштвима, да приложе по 100 динара, за заједнички дар слављеници. Приликом прославе уз честитку и корпу цвећа, предали смо сакупљени дар 1.000 дин.

Одбор за приређивање прославе нашег књижевника Г. Бранислава Нушића, позвао је и наше удружење на сарадњу, чему се управа са најбољом вољом одазвала. Како је прослави присуствовао и сам слављеник, наше удружење му је приликом тог кратког боравка у Сарајеву, приредило чајанку у сали Хотела Централа. Потпредседница Г-ђа Вукосава Ђуковић поздравила је Г. Нушића не само као књижевника него и као великог пријатеља и оснивача *Цвијете Зузорић*, на шта је он својим свежим и духовитим тоном одговорио. Концертни део извела су Г.Г. Меншик и Кшенек, а свирао је руски кор балалајки.

Приликом концерата наших уметника Г.Г. Николе Стојановића и Ђирила Личара, наше удружење је примило продају карата, а приликом гостовања београдског певачког друштва „Станковић“ суделовало је код припреме за дочек, и председница Г-ђа Мана Бесаровић обила је са једним чланом „Просвете“ овдашње новчане заводе, да прикупи потребна средства за дочек.

Одбор је примио да распрода 80 серија репродукција нашег сликара г. Тодора Швракића.

Крајем 1924 године због изостанка неких чланова одбора, позвао је одбор на сарадњу друштвене чланице Г-ђе Стевку Прокић, Олгу Косић, Мицу Поповић, Злату Клеменчић, Рајку Мерћеп, Јелену Крмановић, Катницу Пољак, Машу Јурачић и Г. Романа Петровића акад. сликара. Г-ђа Клеменчић је преузела благајничку дужност, а Г-ђа Мица Поповић је примила дужност друге тајнице.

Према закључку одборске седнице позвата су

сва удружења уметника, да на седнице нашег одбора шаљу своје делегате, ради споразума у раду.

Како друштво није имало својих просторија, обратило се молбом председништву Врховног Суда да уступи друштву празне просторије на четвртом спрату судске палате. Председник Врх. Суда Г. Палтони изашао је нашем друштву у сусрет, и у јануару 1925 добили смо тражене просторије.

У месецу јануару 1925 Г. Г. Роман Петровић, акад. сликар, и Д-р Душан Бабић, архитект, затражили су протекторат нашега друштва за заједничку изложбу коју су припремали. Друштво се радо одазвало и уступило је за изложбу своје просторије у судској палати. Изложба је отворена 2 фебруара 1925 и трајала је до 20 фебруара исте године, али је поред свег заузимања одбора успех био слаб. Утицало је много што су просторије тако високо, огрев није био уређен, а поред свега и начин рада Г. Петровића је сувише стран за нашу средину. Продано је свега пет радова.

После изложбе, пошто друштво није могло да предузме уређење просторија, предало их је привремено за атеље нашим уметницима, који нису имали где да раде.

Одбор за прославу двадесетпетогодишњице рада нашег музичара Г. Фрање Мађејовског позвао је и наше друштво, да са два члана одбора суделује у припремама. На прослави предала је у име нашег друштва ловор венац Г-ђица Рајка Мерћеп.

Наше удружење је суделовало и у приређивању прославе Јована Протића, а као дар предало је приређивачком одбору 1.000 динара.

Приликом концерта младог уметника Г. Крсте Ивића, који је пре одласка у иностранство желео да пева у својој домовини, наше је друштво агитовало за бољу посету, а на концерту је од друштва предала уметнику киту цвећа Г-ђица Николајевић.

12 априла одржао је Г. Григорије Петров у корист друштва предавање о мудрости лепоте. Одбор је примио да распродаје његове књиге.

Ове године су ступиле у одбор Г-ђе Нада Перишић, Даринка Рамчевић и Даринка Нушић.

25 Марта приређено је у споредним просторијама Народног Позоришта уметничко вече са врло успешним програмом. Г. Бранислав Нушић својом духовитом козеријом о подмлађивању изазвао је опште расположење, а били смо срећни да нам се одазвала за концертни део Г-ђа Вика Чалета, тадања чланица осечке Опере, као и Г. Г. Лукинић и Меншик.

Иницијативом Г. Бранислава Нушића, одбор је почео да чини припреме за подизање споменика Сими Милутиновићу Сарајлији, приликом стогодишњице првог издања његове „Србијанке“. У почетку смо дознали да је још пре 30 година основан одбор са истим циљем са пододборима у Мостару, Тузли и Бања Луци и да постоји тада основани фонд. Ма да смо више пута позивали још живе чланове тога одбора, ради споразума о извођењу заједничког циља, осим Г. Косте Травња и Г. Ристе Максимовића није нам се нико одазвао, и после многих покушаја морали смо овај рад да одложимо.

У септембру 1925 године обратила нам се једна група загребачких уметника за приређивање изложбе у Сарајеву, у новембру исте године. Радовали смо се да видимо у Сарајеву изложбу загребачких уметника, међу њима и Мештровића, и старали смо се да им што више изађемо у сусрет. Добили смо за одређено време дворану, израдили смо попуст на жељезници и опрост општинских намета, учинили све припреме, али у задњем часу уметници су одговорили да одлажу изложбу на неизвесно време. Тек у марту 1926 почели су поново да се интересују и кад је по други пут све било приређено, телеграфски су отказали због изложбе у Филаделфији.

На писмену молбу нашег друштва управник Народног Позоришта Г. Бранислав Нушић дозволио је попуст за позоришне представе свима члановима *Цвијете Зузорић*.

Приликом чајанке Удружења Глумаца друштво је преко две чланице приложило 100 динара.

Почетком 1926 године одбор је преговарао са управом Музичке Школе о уређењу Народног Консерваториума и ђачких концерата. Управа је оба предлога одобрила и обећала сарадњу. Али како је за отварање Народног Консерваториума било доцкан, одложили смо за јесен; са ђачким концертима почело се одмах. У фебруару су одржана два. Свирали су ученици и ученице Музичке Школе, а као награду добили су од Музичке Школе ноте а од нашег друштва мале поклоне. Ови концерти су показали врло добар успех и утисак и код омладине и код родитеља.

31 јануара приредило је друштво у сали Хотел Централа чајанку, са врло успешним програмом. Добровољно су суделовали Г-ђа Мајда Георгијевић, Г.Г. Меншик и Мокрањац и Г. Д-р Милан Ђурчић читао је одломак своје неиздане драме „Вампир“, који је учинио дубок утисак на све присутне.

Са управом Народног Позоришта *Цвијета Зузорић* суделовала је код приређивања вечери Симе Милутиновића Сарајлије. Код прославе двадесетпетогодишњице уметничког рада Г. Франа Новаковића, члана Народног Позоришта, друштво је суделовало у припремама и предало приређивачком одбору за дар славленику 500 дин.

Приликом гостовања Г. Фрајденрајха, члана Загребачког Казалишта, у име *Цвијете Зузорић* предала је уметнику лавор венац Г-ђица Пољак.

Чича Илији Станојевићу предата је, приликом његовог гостовања, на дар кутија за цигарете.

Месеца јуна примило је наше удружење протекторат изложбе Цавтајске Удруге, која је изложила радове скупочене технике и отменог колорита свога краја и изложбу Друштва Словенских Уподобљајочих уметников. Отварање ове изложбе било је 12 јуна, у великој дворани градске општине на врло свечан начин. Са радовима дошао је и један од излагача Г. Фран Зупан, акад. сликар. Изложбу је отворила Г-ђа потпредседница Вукосава Ђуковић, поздравивши срдечно словеначке уметнике, а затим је Г. Зупан го-

ворно са много осећаја и одушевљења о уметности. Одбор је откупио једну слику за дар Г. Меншику као знак захвалности за његову предусретљивост.

Дознавши да се наш уметник Г. Роман Петровић налази у врло тешким материјалним околностима, одбор је у његову корист приредио у зимској башти Хотел Европе пријатељско вече. Намиривши на приход потребну своту, послато је уметнику 1.200 фр. Добровољно су суделовали Г-ђа Георгијевић, Г-ђице Бабић и Ђуковић и Г. Г. Меншик и Лукинић.

У августу обратило нам се Удружење Уметника за Босну и Херцеговину за протекторат изложбе, која је требала да буде средином новембра. Радовали смо се да учинимо и за наше уметнике, али је изложба одложена на неизвесно време.

Месеца јуна председница Г-ђа Маша Бесаровић поднела је одбору оставку. То је било већ трећи пут, али је одбору до сада пошло за руком да Г-ђу Бесаровић наговори да причека скупштину. Како скупштина није могла да се одржи, а разлози Г-ђе Бесаровић су били оправдани, изостала је у јуну.

Одбор јој се најлепше захваљује за сав труд и пожртвованост, јер је увек велики део посла на себе узимала, и уверен је да ће у Г-ђи Бесаровић ово друштво увек имати искреног пријатеља.

Председничку дужност вршила је потпредседница Г-ђа Вукосава Ђуковић.

30 децембра 1926 године одржана је годишња скупштина на којој је разрешена стара и изабрана нова управа.

У нову управу ушле су као Председница Г-ђа Даринка Нушић, Потпредседница Г-ђа Нада Перишћ; Одборнице: Г-ђе Лиана Цицлер, Вукосава Ђуковић, Мара Бабић, Вилма Бауер, Љуба Мандић, Ђуста Миланковић, Јелена Крсмановић, Софија Стојановић, Милица Мирон, Лујза Шубић, Гина Грђић, Др. Халка Хасанбеговић, Лидија Мансветова, Даринка Ромчевић, Лена Поповић, Лина Меншик, Рајка Мерћеп, Стефка

Прокић, Катица Пољак, Анђелија Турински, и Г. Г. Сибирјаков, Илија Петковић, Милан Ђурчић, Момир Вељковић, Др. Јован Кршић, Ђорђе Мазалић и Иван Песерле.

Ова нова управа делује тек четири месеца, те колико је за то време постигла изнеће у овоме извештају са наговештајем, да су већи пројектовани културни покрети остављени да буду с јесени изведени.

Већ на првој седници нове управе примљен је један замашнији предлог, који је поднела председница Г-ђа Нушић и који је после свестране дискусије усвојен, те се већ и у дело приводи.

Ствар је ширег и већега значаја, те ће овдашњему друштву *Цвијета Зузорић* служити као сатисфакција да је испунило једну од најпречих својих дужности. С тога се умољава и главна управа овога друштва да овој појави приликом њеног извођења својом пажњом обезбеди значај.

Тиче се подизања споменика десеторици наших драмских књижевника у гледалишту Народнога Позоришта. Управа Народног Позоришта приликом летошњих оправака оставила је десет усамљених стубова на којима би се доцније, кад буде зато средстава, подигло десет биста наших књижевника, те тако у овој згради, која и иначе служи за све културне манифестације, створила једна врста пантеона.

Да би утврдила и које би се бисте имале поставити Управа је Народнога Позоришта сазвала нарочиту анкету свих интелектуалаца и јавних посленика, те су ови на једној конференцији утврдили овај списак: Марин Држић, Фрања Марковић, Димитрије Деметар, Јоаким Вујић, Стерија Поповић, Коста Трифковић, Лаза Костић, Иво Војновић, Бранислав Нушић и Иван Цанкар.

Налазећи да би таква једна иницијатива припадала њему, друштво *Цвијета Зузорић* одлучило је да подизање ових споменика прими на себе. Ту своју одлуку друштво је већ привело и у дело и наручило израду биста код младога и врло дарови-

тога уметника Г. Матковића, који је, може се рећи врло успео у изради истих.

Свечаност постављања и откривања биста биће септембра месеца ове године, када ово друштво мисли да одржи једно нарочито вече посвећено Цвијети Зузорић.

Ако то буде могуће друштво ће изградити и ре-продукције ових биста те понудити их школама, читаоницама, позориштима, певачким друштвима и осталим културним установама, те ако би на овај начин као и приходима од вечери при откривању биста, покрило расходе, које је овим кораком на себе примило.

У последњем тренутку учињена је и једна измена у лицима чије ће се бисте поставити. На име Г. Бранислав Нушић умолио је да се његова биста не поставља већ, да се место њега постави Сима Милутиновић - Сарајлија. Разлози Г. Нушићеви су ови:

а) Покушај *Цвијете Зузорић* да подигне споменик Сими Милутиновићу осујећен је, па би на овај начин друштво бар у неколико испунило ту своју намеру.

б) Дизати десеторици књижевника споменике у Сарајеву, а обићи најзнаменитијег сарајевског песника Симу Милутиновића, било би незгодно.

в) На конференцији коју је Управа Позоришта сазвала изражена је жеља да се према Сими Милутиновићу учини та пажња па би се на овај начин и тој жељи удовољило.

г) Г. Нушић је Управник Позоришта у коме се бисте подижу, а његова је супруга председница друштва које бисте подиже, па би и то био разлог да се избегне какво банално тумачење овог чина.

Усвајајући све ове разлоге друштво је одлучило да бисту Г. Нушићеву замени Симом Милутиновићем.

Сем овога значајнијега посла друштво је за ових четири месеца вршило и све друге своје задаће и може се рећи са лепим успехом. Тако:

Фебруара 13, приредило је један јавни час Музичке Школе.

Марта 2, приредило је јавно предавање са концертом. Предавање је одржао Г. Момпр Вељковић, професор, о „Интимном животу Његушевом“, и то са великим успехом због интересантности теме и начина излагања. Концертни део изводили су Г.Г. Меншик и Пешек, музичари.

Фебруара 20, отворена је, под покровитељством и у режији друштва *Цвијета Зузорић*, изложба нашег познатог сликара Тодора Швракића. Ова изложба је била уметничка и национална манифестација јер, изузевши неколико радова са мотивима из Приморја и Сарајева, сви су остали представљали најзнаменитије споменике наше средњевековне културе и попришта најскоријих историских догађаја. Ову је изложбу, на молбу друштва *Цвијета Зузорић*, отворио, говором Г. Бранислав Нушић. Изложба је имала великога моралног успеха а, може се рећи, с обзиром на опште финансијске прилике и посебне сарајевске прилике, и лепог материјалног успеха; продато је радова у у суми од 30.000 динара.

Марта 11, одржано је друго уметничко вече на коме је Г. Бранислав Нушић одржао једну конференцију, а чланови Народног Позоришта приказивали су Војислављевог „Песника“.

Априла 14, 15 и 16, одржан је у Сарајеву конгрес музичара за који је све припреме примило на себе друштво *Цвијета Зузорић* те, вршећи дужност домаћина овога конгреса, приредило по свршетку рада и једну закуску посетиоцима конгреса.

Приликом приређивања свесловенске забаве Народни Женски Савез замолио је ово друштво да узме учешћа и да прими на себе извођење неколиких словенских тачака. Друштво је ту дужност испунило.

Осим свега тога, друштво је поделило и потпору, и то: Г. Тодору Јанковићу, студенту сликарске академије, 500 динара, и оболелој чланици Народнога Позоришта Г-ђи Јелени Кешељевић, 500 динара.

Како су поједине чланице изостале од доласка на седнице, одбор се попунио позвавши Г-ђу Марицу Сандић и Г-ђу Даринку Крњевић да ступе у одбор.

Ово је у главном рад и деловање овога друштва за прва четири месеца рада нове управе.

Сарајево, дне 22 Маја 1927.

Секретар

Мица Поповић, с. р.

Председница

Даринка Нушић, с. р.

БЛАГАЈНИЧКИ ИЗВЕШТАЈ

БЛАГАЈНИЧКИ ИЗВЕШТАЈ
УДРУЖЕЊА ПРИЈАТЕЉА УМЕТНОСТИ
„ЦВИЈЕТА ЗУЗОРИЋ“ У САРАЈЕВУ
ЗА ГОДИНЕ 1925 и 1926

	Примтак динара		Издатак динара	
Приручна благајна:				
Примила	1.530	50		
Добровољни прилози	2.230	—		
Чланарина за 1925	2.800			
Чланарина за 1926	1.900	—		
Извадак из банке	3.350			
Примици на чајанкама и музичким часовима	3.951	—		
За разне поклоне			5.570	—
За послугу			366	—
Полог у банку			7.400	—
Издаци на чајанке, музичке часове итд.			1.943	—
За ситне потрошштине			453	—
Салдо			29	50
	15.761	50	15.761	50
У Заложној Банци:				
Примање	5.441	30		
Полози	12.400	—		
Камате	1.868	90		
Извадак			3.350	—
Салдо			16.360	20
	19.710	20	19.710	20

Према томе на дан Главне Скупштине 30 децембра 1926

у Заложној Банци 16.360-20

у приручној благајни 29-50

Укупно 16.389-70

Катица Пољакова, с. р.

ДОДАТАК БЛАГАЈНИЧКОГ ПОСЛОВАЊА
ОД ДАНА ГЛАВНЕ СКУПШТИНЕ т. ј. ОД 30 ДЕЦЕМБРА 1926
ДО 21 ЈУНА 1927

	Примтак дinars		Издатак дinars	
Заложна Банка:				
Салдо из 1926	16.360	20		
Камате	831	50		
Улог	500	—		
Издавак			{ 1.500	—
			{ 4.500	—
Салдо			11.691	70
	17.691	70	17.691	70
Приручна благајна:				
Примљено 30/12. 1926.	29	50		
Приход музичког јавног часа	150	—		
Приход предавања (Нушића и Вељковића)	{ 538	—		
	{ 276	—		
Чланарина (до сад убрана).	1.090	—		
Извађено из Заложне Банке	5.500	—		
Акад. кипару Матковићу предујам за наручене бисте (за Позориште)			4.000	—
Потпоре уметницима (Јанковић и Кешелевић)			1.000	—
Купљена слика			250	—
Сала за изложбу Швракића			400	—
Награде, поклонци, костими, итд.			845	—
Порез на улазнице			{ 243	—
			{ 15	—
Таксе			75	—
Служитељ			320	—
Тисканице и књиге			360	—
Телефон и друге ситнице			65	50
Салдо			10	—
	7.583	50	7.583	50

По томе са данашњим даном :

у Заложној Банци 11.691-70

у приручној благајни 10—

Укупно 11.701-70

Сарајево, 22 маја 1927.

Благајник
Луиза Шубић, с. р.

Председница
Даринка Нушић, с. р.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.

Date	Description	Amount

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or signature.

САДРЖАЈ

	Страна
Извештај о раду (Београд)	3
Прилози за Уметнички Павиљон	23
Преглед благајне (Београд)	28
Извештај о раду (Сарајево)	31
Преглед благајне (Сарајево)	44

ЦВИЈЕТА
ЗУЗОРЉ
УДРУЖЕЊЕ
ПРИЈАТЕЉА
УМЕТНОСТИ

ЦВИЈЕТА
ЗУЗОРИЊ
УДРУЖЕЊЕ
ПРИЈАТЕЉА
УМЕТНОСТИ